

شبه‌سردو

طنز در کلام امام خمینی (ره)
اسمه‌اعلی‌امین

www.ketab.ir

انتشارات سوره مهر (وابسته به حوزه هنری)

دفتر هنر

تبسم دوست

طنز در کلام امام خمینی (ره)

اسماعیل امینی

تألیف و تدوین: محمد موسوی

چاپ: علمی و لیتوگرافی: واژه پرداز اندیشه

ول: ۸۰

شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

شایک: ۲/ ۳۲۴۱ - ۸۰۶۰

سرشناسه: امینی، اسماعیل ۳۴۱

عنوان و نام پدیدآور: تبسم دوست، طنز در کلام امام خمینی (ره)

اسماعیل امینی؛ [برای:] ۱/ طنز حوزه هنر

مشخصات نشر: تهران، شرکت انتشارات سوره مهر، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۲۹۲ ص.

ISBN: 978-6 9-0- 45-7

وضعیت فهرست‌نویسی: قیفا

عنوان دیگر: طنز در کلام امام خمینی (ره).

موضوع: خمینی، روح‌الله، رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، ۱۲۷۹ - ۱۳۶۸ -- کلمات قصار

موضوع: IRI - Quotations

شناسه افزوده: سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری، دفتر طنز

شناسه افزوده: شرکت انتشارات سوره مهر

زده‌بندی کنگره: DSR1573

زده‌بندی دیوبی: ۹۵۵/۰۸۴۲

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۵۹۰۳۲۷۹

نشانی: تهران، خیابان حافظ، خیابان رشت، پلاک ۲۳

صندوق پستی: ۱۵۸۱۵-۱۱۴۴

تلفن: ۶۹۴۲ سامانه پیامک: ۳۰۰۵۳۱۹

تلفن مرکز پخش: (پنج خط) ۶۶۴۶۰۹۹۳ فکس: ۶۶۴۶۹۹۵۱

www.soremehr.ir

نقل و چاپ نوشته‌ها منوط به اجازه رسمی از ناشر است.

با اسکن
بارکد در
نظرسنجی
این کتاب
شرکت
نمایید.

فهرست

- ۱۹ شرایط ابعاد سیاسی-اجتماعی و بیان خدمات و مبارزات
- ۲۱ توطئه‌های استعمار ضد اسلام-مسئولیت سنگین عالمان دینی
- ۲۲ توطئه‌های استعمار ضد اسلام-مسئولیت سنگین عالمان دینی
- ۲۳ استیضاح اسدالله علم (نخستین و آخر وقت)
- ۲۴ ارزیابی قیام ملت و حوادث تلخ شیرین ۱۳۴۱ و اوایل ۱۳۴۲
- ۲۶ ارزیابی قیام ملت و حوادث تلخ و شیرین ۱۳۴۱ و اوایل ۱۳۴۲
- ۲۸ روحانیت با انقلاب سفید شاهانه مخالف است
- ۲۹ تحلیلی از قیام ۱۵ خرداد، عملکرد دولت و رسالت علما و روحانیان
- ۳۰ تحلیلی از قیام ۱۵ خرداد، عملکرد دولت و رسالت علما و روحانیان
- ۳۲ تحلیلی از قیام ۱۵ خرداد، عملکرد دولت و رسالت علما و روحانیان
- ۳۳ تحلیلی از قیام ۱۵ خرداد، عملکرد دولت و رسالت علما و روحانیان
- ۳۵ تحلیلی از قیام ۱۵ خرداد، عملکرد دولت و رسالت علما و روحانیان
- ۳۷ تحلیلی از قیام ۱۵ خرداد، عملکرد دولت و رسالت علما و روحانیان
- ۳۹ تحلیلی از قیام ۱۵ خرداد، عملکرد دولت و رسالت علما و روحانیان
- ۴۰ خطر نفوذ اسرائیل در ایران و توطئه‌های استعمار در ممالک اسلامی
- ۴۱ خطر نفوذ اسرائیل در ایران و توطئه‌های استعمار در ممالک اسلامی
- ۴۳ خطر نفوذ اسرائیل در ایران و توطئه‌های استعمار در ممالک اسلامی
- ۴۴ تهذیب نفس و حفظ وحدت

۴۵	تهذیب نفس و حفظ وحدت
۴۶	مشکلات اقتصادی مردم و برگزاری جشن های شاهنشاهی و وجوب قیام علما
۴۸	مشکلات اقتصادی مردم و برگزاری جشن های شاهنشاهی و وجوب قیام علما
۵۰	جنایات رژیم پهلوی
۵۱	جنایات رژیم پهلوی
۵۳	جنایات رژیم پهلوی
۵۴	ایات رژیم پهلوی
۵۶	جنایات رژیم پهلوی
۵۷	جنایات رژیم پهلوی
۵۸	جنایات رژیم پهلوی
۵۹	جنایات شاه و مدعیان حقوق بشر
۶۰	جنایات شاه و مدعیان حقوق بشر
۶۲	جنایات شاه و مدعیان حقوق بشر
۶۳	جنایات شاه و مدعیان حقوق بشر
۶۵	جنایات شاه و مدعیان حقوق بشر
۶۷	جنایات شاه و مدعیان حقوق بشر
۶۹	جنایات شاه و مدعیان حقوق بشر
۷۱	جنایات شاه و مدعیان حقوق بشر
۷۲	جنایات شاه و مدعیان حقوق بشر
۷۳	اربعین شهدای تبریز
۷۴	اوضاع ایران- قیام مردمی و عمومی- رهنمود به انقلابیان
۷۶	اوضاع ایران- قیام مردمی و عمومی- رهنمود به انقلابیان
۷۸	اوضاع ایران- قیام مردمی و عمومی- رهنمود به انقلابیان
۸۰	اوضاع ایران- قیام مردمی و عمومی- رهنمود به انقلابیان
۸۲	اوضاع ایران- قیام مردمی و عمومی- رهنمود به انقلابیان
۸۴	اوضاع ایران- قیام مردمی و عمومی- رهنمود به انقلابیان
۸۵	اوضاع ایران- قیام مردمی و عمومی- رهنمود به انقلابیان

۸۶	تکلیف شرعی، قیام ضد شاه
۸۷	تکلیف شرعی، قیام ضد شاه
۸۸	رژیم شاهنشاهی منشأ همه مفاسد-مژده پیروزی
۸۹	هجرت به پاریس-جنایات شاه-اهداف انقلاب
۹۱	اوضاع ایران-اصلاحات امریکایی شاه
۹۳	اوضاع ایران-اصلاحات امریکایی شاه
۹۴	بامعیت اسلام
۹۵	قیامی الهی-وابستگی های همه جانبه-زاغه نشینی دهقانان
۹۶	قیامی الهی-وابستگی های همه جانبه-زاغه نشینی دهقانان
۹۸	دخالت همه جانبه امریکا در امور داخلی ایران
۹۹	دخالت همه جانبه امریکا در امور داخلی ایران
۱۰۱	مأموریت شاه از سوی امریکا
۱۰۳	قیام لله و نقش آن-کارنامه سیاه در زمان پهلوی
۱۰۵	قیام لله و نقش آن-کارنامه سیاه در زمان پهلوی
۱۰۷	ریشه های اختلاف مردم با شاه و لزوم تبلیغ اسلام
۱۰۹	ریشه های اختلاف مردم با شاه و لزوم تبلیغ اسلام
۱۱۱	عامل اصلی در جنایات
۱۱۲	شیوه حکومت پیغمبر اکرم (ص)، مبارزات ائمه و روحانیت
۱۱۴	غیر قانونی بودن رژیم پهلوی
۱۱۵	سقوط حتمی رژیم شاهنشاهی و تحویل درونی مردم
۱۱۶	پیشرفت نهضت و بی اثر بودن حکومت نظامی
۱۱۷	ضرورت مقابله با دسیسه های رژیم شاه برای دوام سلطنت
۱۱۹	ضرورت مقابله با دسیسه های رژیم شاه برای دوام سلطنت
۱۲۰	ضرورت مقابله با دسیسه های رژیم شاه برای دوام سلطنت
۱۲۲	توسل شاه به فریب و سرنیزه برای بقای خویش
۱۲۴	توسل شاه به فریب و سرنیزه برای بقای خویش

۱۲۶	توسل شاه به فریب و سرنیزه برای بقای خویش
۱۲۸	توسل شاه به فریب و سرنیزه برای بقای خویش
۱۳۰	جنایت‌های پنجاه‌ساله پهلوی
۱۳۲	حقوق بشر- سیاست فروش نفت- و بیان وضعیت عمومی ایران
۱۳۴	شاه مجرم واقعی است
۱۳۵	نظام سلطنتی رژیم منسوخ و مطرود
۱۳۷	کابینولاسیون
۱۳۹	نظام سلطنتی رژیم منسوخ و مطرود
۱۴۰	نظام سلطنتی رژیم منسوخ و مطرود
۱۴۱	نظام سلطنتی رژیم منسوخ و مطرود
۱۴۳	تبیین انگیزه‌ها و اهداف قیام
۱۴۴	مقابله با تبلیغات و تهدید امریکا
۱۴۶	مقابله با تبلیغات و تهدید امریکا
۱۴۸	ابعاد جنایت‌ها و خیانت‌های شاه
۱۵۰	با سرنگونی شاه نه ایران تجزیه می‌شود و نه کمونیسم حاکم می‌شود
۱۵۲	قیام علیه سلطان جائز تکلیف شرعی الهی است
۱۵۴	پهلوی حکومت ناصالح
۱۵۵	پهلوی حکومت ناصالح
۱۵۶	تبلیغات فریبکارانه مطبوعات غرب
۱۵۷	تبلیغات فریبکارانه مطبوعات غرب
۱۵۸	حمایت امریکا از بختیار
۱۵۹	حمایت امریکا از بختیار
۱۶۰	حمایت امریکا از بختیار
۱۶۲	رمز پیروزی انقلاب
۱۶۴	رمز پیروزی انقلاب
۱۶۵	آرزوی پیوست به ملت- غفلت ارتش و دولت
۱۶۷	آرزوی پیوست به ملت- غفلت ارتش و دولت

۱۶۹	آرزوی پیوست به ملت- غفلت ارتش و دولت
۱۷۱	آرزوی پیوست به ملت- غفلت ارتش و دولت
۱۷۳	مفاسد سلطنت غیر قانونی شاه
۱۷۵	مفاسد سلطنت غیر قانونی شاه
۱۷۶	عامل پیروزی، اداره الهی و وحدت ملی
۱۷۷	غیر قانونی بودن رژیم سلطنتی
۱۷۸	نگاهی به ستاوردهای انقلاب اسلامی
۱۷۹	نقش بانوان در انقلاب اسلامی
۱۸۱	بحول در ادوات و دادگستری ها
۱۸۳	توطئه های امریکایی بر قدرت ها
۱۸۵	خطر روشنفکران و جمعیت های بیگانه از اسلام
۱۸۷	نقش فرهنگ در ملت اعظم- جامعه
۱۸۸	قانون جمهوری اسلام و مشارکت غرب باوران
۱۸۹	تلاش دشمنان برای جدا کردن دین از سیاست
۱۹۰	جریان دسته بندی و حزب بازی
۱۹۲	راه الهی و راه شیطانی
۱۹۴	ریشه اختلافات داخلی
۱۹۵	مسئولیت های روحانیت در شرایط مختلف
۱۹۷	راه الهی و راه شیطانی
۱۹۹	عبرت گرفتن از تاریخ عصر حاضر
۲۰۰	عبرت گرفتن از تاریخ عصر حاضر
۲۰۲	مسئولیت سنگین مسئولان نظام
۲۰۳	نگرانی برای اسلام- خلافاکاری های مسئولان موجب آسیب پذیری مکتب
۲۰۵	تفاوت دانشگاه غربی و دانشگاه اسلامی
۲۰۷	تکلیف و مسئولیت خطیر روحانی و دانشجو
۲۰۸	ایمان و اتحاد بین اقشار جامعه، رمز پیروزی
۲۰۹	تعلیم و تربیت- اسلام، آزادی و تمدن

۲۱۱	رزم پیروزی مسلمین در صدر اسلام و مشکلات کنونی مسلمین
۲۱۲	ویژگی های سران حکومت اسلامی
۲۱۳	ویژگی های سران حکومت اسلامی
۲۱۴	تجلیل از مبارزات روحانیت
۲۱۶	استمرار راه انقلاب
۲۱۸	رهایی از خودباختگی به غرب
۲۱۹	رهایی از خودباختگی به غرب
۲۲۰	رطئه غرب علیه اسلام
۲۲۲	نقش راهبر و تلویزیون در جامعه
۲۲۳	رهایی از غربزدگی
۲۲۵	رهایی از غربزدگی
۲۲۷	رهایی از غربزدگی
۲۲۸	وجوب حفظ شأن روحانیت
۲۳۰	ترس دشمن از اسلامیت نظام
۲۳۱	ترس دشمن از اسلامیت نظام
۲۳۳	قدرت اسلام و مسئولیت روحانیت
۲۳۵	وابستگی های همه جانبه در رژیم پهلوی
۲۳۷	وابستگی های همه جانبه در رژیم پهلوی و به بهانه کشش نسل جوان
۲۳۹	گرفتاری های ملت ایران در رژیم پهلوی
۲۴۱	گرفتاری های ملت ایران در رژیم پهلوی
۲۴۳	دخالت بیگانگان در اغتشاشات
۲۴۵	مخالفان ولایت فقیه
۲۴۷	مسائل مختلف ایران و جهان
۲۴۹	مقایسه رژیم پهلوی با دولت های اموی و عباسی
۲۵۰	اهمیت حج و رسالت حجاج
۲۵۱	نقش طبقات محروم جامعه در پیشبرد نهضت

۲۵۲	لزوم همکاری و همگامی با ملت
۲۵۳	اولویت اصلاحات فرهنگی
۲۵۴	مشکلات و گرفتاری‌های انقلاب و توقعات نامعقول
۲۵۶	توطئه‌ها و دشمنی‌های امریکا با ملت ایران
۲۵۷	توطئه‌ها و دشمنی‌های امریکا با ملت ایران
۲۵۹	دلایل اشغال لانه جاسوسی امریکا
۲۶۱	نقش اسلام در حرکت‌های رهایی‌بخش
۲۶۳	تبراسیدن از تهدیدات امریکا
۲۶۵	تجلیل از جوانمردی‌های نیروهای مسلح
۲۶۶	منشأ مخازن سالی دشمنان بارو حانیت
۲۶۸	نقش مردم در - سومت و لزوم مردم‌گرا بودن مسئولان
۲۷۰	اهمیت امر تبلیغات - بیا شیوه تبلیغات غرب علیه ما
۲۷۲	کمال بزرگ انسانی
۲۷۴	کمال بزرگ انسانی
۲۷۶	ثبات نظام اسلامی
۲۷۸	تقدیر از رزمندگان
۲۸۰	توطئه‌های امریکا در منطقه
۲۸۲	توطئه‌های امریکا در منطقه
۲۸۴	جنایات امریکا و صدام در منطقه
۲۸۶	چگونگی تمسک به ولایت امیرالمؤمنین (ع)
۲۸۸	کسب قدرت اشخاص غیر مهذب و خطرات آن
۲۸۹	رسالت و وظایف روحانیان
۲۹۰	معارف و برکات بعثت رسول اکرم (ص)

سخن آغاز

یکی از عوامل مهم‌تر در مدیریت و رهبری موفق امام خمینی ارتباط گسترده امام با نهادهای مردم و اقشار مختلف جامعه بود. پیوند دشوار آرمان‌ها و واقعیت و برقراری رابطه در ساحت نظر و عمل وجه بارز فرهمندی رهبری امام خمینی را به نمایش می‌گذارد. آرمان‌سازان و نظریه‌پردازان بزرگ کمتر تریق‌های آرمان‌های خویش را یافته‌اند. امام خمینی در ارائه و ترویج آرمان‌های سیاسی و دینی خویش صرفاً به تألیف رساله‌های عملیه و علمیه بسنده نکرد و از این رو در تاریخ مرجعیت دینی کم‌نظیر و حتی بی‌نظیر است. او در همان حال که به عنوان یکی از مراجع بزرگ دینی جایگاهی را برای خود بنا و پیروانش داشت، قادر بود مفاهیم عمیق دینی را، و خصوصاً جنبه‌های سیاسی و اجتماعی دینی را، به زبانی ساده برای مخاطبانش ارائه نماید. سخنرانی‌های متوالی امام خمینی در اجتماع قشرهای مختلف مردم امکان ارتباط مستقیم مردم با اندیشه و آرای امام را فراهم می‌کرد و آنان را از تفسیرهای رسمی و غیر رسمی واسطه‌ها- که اغلب با اعمال

نظرهای شخصی و اغراض سیاسی و حزبی توأم بود- بی نیاز می کرد. با اینکه امام خمینی در علوم هم چون فلسفه، عرفان، اخلاق، فقه، اصول و تفسیر عالمی نامور و در عرصه سیاست و فرهنگ نظریه پردازی چیره دست بود، که آرای سیاسی اش پایه و مبنای یک نظام نوین سیاسی در ایران شد و آرمان ها و انقلابش در جهان تصریحاً در جوامع اسلامی تحولاتی انکارناپذیر را سبب شده است، برخلاف قریب به اتفاق اندیشمندان و نظریه پردازان، شعاع نفوذ و تأثیر خویش را به اثرگذاری بر جامعه نخبگان محدود نکرد، بلکه توانست آن را داشت که شخصاً تئوری های خویش را در عمل ساماندهی و مدیریت کند و علاوه بر آن، اهداف خویش را با زبانی همه فهم در قالب خطاب های جذاب و پُر نفوذ به توده های مردم منتقل کند و حمایت آنان را تا مرز جانبازی برای تحقق این هدف ها و آرمان ها جلب نماید.

اطمینان مردم ایران به سادگی امام در رفتار و گفتار، که طی تعامل و ارتباط درازمدت بین امام خمینی و بیروانش حاصل آمده بود، و در عین حال مصمم و پُرصلابت بودن نگاه پرمهر و نافذ و کلام روان و ساده او و جنبه های معنوی و دینی و عرصی امام از عواملی بودند که خطابه ها و سخنرانی هایش را اثری شگرف در مخاطبان می بخشید. بدون تردید، همین رابطه عمیق و عاطفی و بی واسطه مردم با امام توانایی های امام در انتقال سریع ارزش های مطلوب خویش به جامعه سهمی بسزا در رهبری موفق امام خمینی داشته است. از این رو، تحلیل مضامین سخنرانی های امام خمینی و مخاطب شناسی ایشان و تطبیق رخداد های تاریخ انقلاب اسلامی با سیر سخنان و بیانات امام و بررسی منحنی تراکم دیدارها و سخنرانی ها و تنوع گروه ها و

قشرهای دیدارکننده پژوهشگران را در تحلیل واقعیت‌های انقلاب اسلامی و دریافت علت رهبری کارآمد و مردمی امام خمینی یاری می‌رساند. (صحیفه امام، ج ۱، ص ۲۸-۳۰)

توانایی برقراری ارتباط موفق و مؤثر با توده‌های گسترده مردم از ویژگی‌های رهبران مردمی است. بخشی از این توانمندی حاصل آشنایی با زبان و فرهنگ مردم است. به تعبیر قرآن کریم، همه رسولان خدا به زبان قوم خویش سخن می‌گویند. اما این سخن گفتن به زبان مردم فقط فصاحت و بلاغت و سخنرانی متکی نیست. افزون بر محتوای سخن، ترجمانی پیام، زیستن با مردم و همراهی با شادمانی و اندوه ایشان، آشنایی با فراز و فرودهای زندگی مردم و بسیاری از ظرایف و دقایق دیگر در بین میان نقش دارند. از جمله این ظرایف در زبان و فرهنگ مردم، کنایات و لطایفی است که گاه به صورت حکایت‌ها و تمثیل‌ها و تلمیحات و گاه در کنایات و اشارات ایشان فراهم می‌آید و زبان دلالت‌های بی‌شماری و انعطاف‌ناپذیر خبری را به زبانی سرشار از زیبایی و غنای فرهنگی تبدیل می‌کند.

درس آموختن از مکتب رهبری به نفع امام خمینی ابعادی گوناگون دارد که با توجه به اهمیت بعد فرهنگی رهبری ایشان و آرمان‌های فرهنگی انقلاب اسلامی، الگوبرداری از سبک‌های فرهنگی و اجتماعی زندگی، رفتار و کلام امام خمینی راهگشا و هدایت‌گر است. «پژوهشی در لطایف و مطایبه‌های امام» پاسخی است به این نیاز و آغازی است برای شناخت یکی از وجوه کمترشناخته‌شده در کلام امام، یعنی طنز و مطایبه و ظرافت‌های بیانی، که حاصل آن به صورت کتاب حاضر و با عنوان «تبسم دوست» پیش روی شماست.

اینکه شخصیتی چونان امام خمینی با آن جایگاه رفیع در مرجعیت دینی و رهبری بزرگ‌ترین نهضت اعتقادی و سیاسی قرن در میان امواج پرتلاطم مبارزه و جهاد و شهادت و جانبازی در بیانات خویش از لطایف سخن و مطایبات کلامی بهره برده و تلخی و ناگواری رخدادهای سال‌های سیاه استبداد سلطنتی را گاه با حلاوت و زبان دلنشین طنز و مطایبه بیان نموده است، برای پژوهشگران حوزه مطالعات اجتماعی و عموم علاقه‌مندان به مطالعه در تاریخ انقلاب اسلامی سرشار از نکته‌های جدید و درخور تأمل خواهد بود.

مبارزه با جنبه با نظام استبداد سلطنتی و حامیان جهانی‌اش مستلزم رویارویی هوشیارانه با تبلیغات پر حجم و تزویر و فریبکاری ایادی آنان بود. منسخر حیمی از سخنرانی‌ها، اعلامیه‌ها و پیام‌های امام خمینی به این امر مهم اختصاص دارد و در همین مقابله مستمر با فریب است که سلاح مؤثر است: از تمسخر در برابر تشبثات شیطانی دشمن به کار می‌آید؛ همان‌گونه که انبیا و اولیای الهی در برابر دشمنان خدا از این امداد الهی بهره می‌بردند.

«اللّٰهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُمْ»

و آن روز که آن رهبر الهی کشتی نجات نام را فراهم می‌آورد و برخی متکبران را بر او می‌گذشتند و به تمسخر و انکار می‌پوزند می‌زدند، به رهنمود الهی به آنان گفت که روزی ما نیز شما را با تمسخر خواهیم گرفت:

«وَيَضَعُ الْقُلُوكَ كُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأَ مِنْ قَوْمِهِ سَخِرُوا مِنْهُ قَالَ إِنْ تَسْخَرُوا مِنَّا فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنْكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ»^۱

۱. بقره/۱۵

۲. هود/۳۸